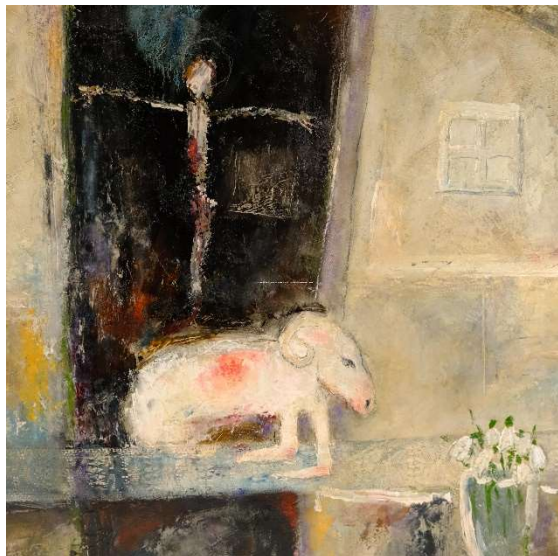

VELIKONOČNÍ LIST 2022

SBORU ČCE V NOSISLAVI

Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak jde k němu, a řekl: „Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.“

Janovo evangelium 1,29

Hle, beránek... Na pastvách, na pohlednicích, na pultech obchodů, doma na stole... Beránci patří k Velikonocům. Roztomile na nás pokukují, ale jen málokterý z nich je podobný beránkovi, jak ho často zobrazovala křesťanská církev a jak si ho do znaku postavila také česká Jednota bratrská.

Beránek Boží těžko upoutá svou roztomilostí – spíš je to obrázek nezvyklý, trochu podivný. Je to symbol. Symbol člověka Ježíše, křehkého, zranitelného, vydaného na smrt, tak jako kdysi beránek, kterého Izraelci museli v Egyptě ve spěchu zabít, aby se posilnili na cestu z otroctví za svobodu. Beránkovou krví pak označili dveře svých domovů na znamení, že uvnitř bydlí Boží lid. Bylo to vlastně také znamení připravenosti, znamení, že uvnitř jsou ti, kdo jsou připraveni vyjít v důvěře za Hospodinem. Takto označené dveře podle biblické tradice rozpoznal anděl smrti jako místa, kam smrt nemůže, kam nepatří, kde nemá žádné právo. Tam, kde zemřel beránek, byli lidé té veliké noci zachráněni a pak vyvedeni z otroctví ke svobodě.

Izraelci měli každý rok slavit pamětní Hod beránka, na znamení toho, že Hospodin takto zachraňuje svůj lid. K takové večeři se na Velikonoce do Jeruzaléma vypravil i Ježíš se svými učedníky.

Beránek Boží bývá někdy vyobrazen také s krvácející ránou. Připomíná se tím, že i Ježíš byl takto zraněn, že byl jako beránek zabit pro záchranu mnohých. Beránkova krev pak často na obrázku stéká do kalicha. Je tak připravena, aby z ní každý mohl přijímat „krev Kristovu i za mě prolitou“.

V té křesťanské symbolice nejde o žádnou primitivní krvelačnost Boží či lidskou, ale o ujištění o veliké, za hrob trvajícím, obětavé lásce, kterou nezastaví ani hříchy, dokonce ani smrt. Piju-li, přijímám-li z tohoto kalicha, přijímám, že někdo pro mě z lásky položil svůj život. Bůh nás skrze zabitého Beránka, Ježíše Krista, vyvádí z otroctví hříchu, z tíhy viny, ze tmy hrobu. To je připraveno k přijímání – tato Boží láska, z níž můžeme čerpat sílu pro život.

Beránek Boží, Ježíš Kristus, se na první pohled někdy nezdá být tím nej-lákavějším zbožím na pultě světa. Zdá se ubohý a slabý, bez příkras svědčí o tom, že lidská cesta světem může být velmi bolestná a těžká. A přece tento beránek nese vítěznou korouhev, praporec vzkříšení, vyhlášení, že i přesto je tu nový dobrý Boží začátek s námi lidmi. Jednota bratrská k tomu obrazu připsala: Zvítězil Beránek náš, jeho následujeme!

Pane Ježíši Kriste,

děkujeme za tvou lásku k nám.

Prosíme, ať i o letošních Velikonocích můžeme uslyšet zvěst o tvé oběti na kříži a naději pramenící z tvého zmrtvýchvstání, vítězství nad hříchem i nad smrtí.

Bud' se všemi, na které doléhá utrpení. Posiluj všechny, kdo druhým obětavě slouží. Dej nám důvěru a naději do dalších dnů.

Beránku Boží, který snímáš hřích světa, smiluj se nad námi a daruj nám pokoj. Amen

Radmila Včelná

MODLITBA ZA UKRAJINU

Naše zraky hledí na Ukrajinu, kde jsou lidé ohroženi násilím.

Přicházejí odtud zprávy plné obav pro celý svět.

Voláme k tobě v touze po míru a bezpečnosti.

Prosíme za všechny ohrožené v konfliktu i za všechny na útěku, především za děti, ženy a staré lidi.

Modlíme se za pozůstalé, raněné a zdravotníky.

Prosíme za všechny, kteří se ocitli uprostřed střel.

Ochraňuj novináře, bez kterých bychom nevěděli, že válka je tak blízko.

Dávej sílu všem, kteří nezištně pomáhají cizím lidem.

Neuved' nás v pokušení, abychom si omlouvali vlastní nečinnost.

Naostři naše svědomí a dej nám sílu činit odvážné věci pramenící z toho, že patříme tobě.

Dávej moudrost státníkům, aby činili správná rozhodnutí.

Strhávej masku svůdným hlasům,

které zapomněly na cit a úctu k životu.

Zachovej Ukrajině i nám víru a naději pro další dny.

Vladimír Svoboda

O NAŠICH KONFIRMANDKÁCH

Máme ve svém sboru dvě konfirmandky! Kláru Samsonovou a Dorotku Svobodovou. Jejich duchovní vzdělávání je jistě náročné – už jen kvůli tomu, že za ním musejí dojíždět do židenického sboru, kde působí naše administrátorka.

Představte se nám... Klára: Chodím na Základní školu Židlochovice. Ráda si čtu, hraju deskové hry, taky na příčnou flétnu, chodím na procházky a ráda trávím čas s rodinou a kamarády.

Dori: Taky chodím do školy do Židlochovic, přesně do 8.A. Pak ráda chodím ven s kamarády, do přírody, ráda cestuju, čtu si, hraju společenské hry a ráda upravuju fotky.

Jak probíhá konfirmační příprava?

D: Na konfirmační dojíždíme hned po škole do Brna-Židenic, a to v úterý jednou za čtrnáct dnů. Konfirmační je od 17 do 19 hodin. Domů

se vracíme něco po 20. hodině. Cestu využíváme spolu s Klárkou k učení nebo povídání. Na konfirmačním nás bývá kolem šesti.

K: Taky jsme měli dva konfivíkendy. Při prvním jsme sbírali hrozny na konfirmační víno a druhý konfivíkend jsme strávili na Filipce. Oba jsem si moc užila a už se těším na další plánované.

Co tě na chození do kostela baví nejvíc?

K: Jsem ráda v obraze o tom, co se děje ve sboru, proto jedna z mých oblíbených věcí v kostele jsou ohlášky. Taky jsem ráda za kavárničku, u které si můžu popovídat s ostatními.

D: Baví mě, když je zajímavé čtení z Bible (příběh s dějem). A taky mám ráda ohlášky, protože zjistím, co se děje. Pak si ráda se známými pochutnám na buchtě.

Která svá obdarování bys ráda později aktivně využívala v našem sboru?

D: Zatím nevím. K: Na to ještě neumím odpovědět, protože to ještě sama hledám.

Lenka Dobrovolná

O ZPĚVNÍCÍCH

Církevní zpěvník je důležitá bohoslužebná kniha. Často se stává, že je k němu až citová vazba, a proto když přijde nějaká změna, tedy když se začne zavádět zpěvník nový, neobejde se to bez bolesti...

Já osobně mám v živé paměti užívání tří zpěvníků:

- nejstarší „synodní“ (Zpěvník ČCE, Praha 1923 se všemi dalšími vydáními – různě notované i bez not)

- nedávno „starý“ (Evangelický zpěvník, Karlsruhe 1979 s Dodatkem 2000; ve čtyřech barevných variantách s tenkým Dodatkem, buď žlutým, či oranžovým; vydán byl za pomoci zahraničních církví, proto to Karlsruhe)
- nový (Evangelický zpěvník, Praha 2021); ten, co nyní zavádíme (červený a modrý).

„Synodní“ zpěvník měl za úkol sjednotit zpěv ve spojené církvi. Nezaváděl se lehko. A to platilo i u nás, v Nosislavi, za faráře Pavla Nešpora. Staršovstvo rozhodlo zavést jej až v roce 1928, trvale se však prosadil od Nového roku 1930. Historie zaznamenala humornou poznámku z pera Pavla Nešpora: *Když člen sboru namítal, že nový zpěvník je moc lehký, že není nic „cítit“ pod ramenem, odpověděla mu jedna hospodyně: Dejte si svázat dva a budete je „cítit“. Jiná hospodyně naříkala, že v novém jsou nápěvy moc vysoké, že je nemůže „vetáhnout“.*

„Starý“ zpěvník se u nás zavedl během působení farářů Brchaně a Nováka. Pomohlo tomu pravidelné navčívání nových písní ve zkouškách zpěvu a pak hned při shromáždění. Nejčastěji to bylo na místě druhé písně. Farář Novák neváhal zastavit zpívání, když to nebylo dobré. Pro staromilce se příležitostně používal „synodní“ zpěvník, např. při setkávání starých členů sboru, a to dokonce ještě za faráře Macka.

Současný zpěvník používáme od neděle 9. ledna 2022. Bude také dobré věnovat se učení některých písní, což se ale již chvályhodně začalo. Církevní zpěvníky neobsahují jen písně. Často se v nich uvádějí i modlitby a vyznání víry. Nový zpěvník má tuto část zdůrazněnou, přímo určenou i ke společnému užití.

Ke každému zpěvníku existovaly i alternativní zpěvníky. V první polovině 20. století zejména Písně cestou života, od 60. a 70. let různě opisované a samizdatové „kytarovky“. To pak po revoluci vyústilo ve vydávání oblíbeného zpěvníku Svítá, v posledním období často používaného i při bohoslužbách. Sami jsme si vydali i Nosislavský kancionál – výběr ze Svítá a starých písní. A jaký očekáváme vývoj? Zase po 40–50 letech další zpěvník? Myslím, že směr naznačuje už aplikace našeho zpěvníku v mobilu a taky to, co jsme už v předcovidové době viděli v Hasseltu: žádné zpěvníky na rozdávání, vše se promítalo, vč. textů z Bible a jiných dobrých věcí, třeba obrázků ke kázání.

Vladimír Svoboda

Nový zpěvník vznikl 18 let. Ten předchozí se začal tvořit někdy v 50. či 60. letech, bylo tedy už na místě, aby nadcházející generace zpívaly písně, jež by se aspoň trochu blížily měnícímu se hudebnímu vkusu a modernímu jazyku. Taky se kolem jeho vzniku pohyboval nespočet odborníků – hymnologů, farářů, praktických hudebníků, právníků, korektorů notových i jazykových, v poslední fázi byl pak nezbytný manažer vývoje a kolektiv grafiků a sazečů. Je docela dobré vědět, že každá píseň, úplně každá!, prošla několika rukama, zpěvníková komise ji přezpívala, v rukou obracela, zaničeně o ní diskutovala, možná se i pohádala – a pak ji odhlasovala. A teď ji zpíváme...

Možná se někdy divíme, proč je ten text u známé písně trochu jinak. Snad je to proto, že nevyhovoval rytmicky, délkami slabik nebo teologicky. Třeba

se do refrénu taky dostalo něco, co přesně nevypovídalo o celkové zvěsti písně (krásným příkladem budiž píseň Ostří jarních stébel, která má místo původního dodatkového refrénu „Láska jako tráva zelená se zas“ méně fotbalové, o to víc velikonoční „Jaro Boží lásky život obnoví“.). Jiné známé písně mají drobné změny v melodii (např. Velebme vždy s veselím má es místo e, změna je i v melodii Tebe, Bože, chválíme). Vězte, že k nim vedla snaha o očištění původního melodického zápisu.

Velkou změnu určitě zaznamenal žalmový oddíl: nejsou v něm jen ty ženevské (ne všechny se předtím znaly a aktivně zpívaly), ale také tzv. responzoriální (používané obligátně především v katolické liturgii, určené pro předzpěváka a odpověď shromáždění formou refrénu neboli antifony), kánonové, hebrejské, vícehlasé z Taizé, ke střídavému čtení (to kdyby nám zase zakázali zpívat), ale také jsou mezi nimi nám známé písně, které jsou vlastně parafrázemi žalmových textů (třeba písně Pán Bůh je přítomen či typická svítákovka Temnou divnou mlhou bloudím).

Nových písní máme ve zpěvníku požehnaně. Je to příjemná výzva k učení, k osvěžení bohoslužeb, k radosti z melodií. Určitě bude mezi nimi i ta, která se stane vaším osobním duchovním hitem – jen ji objevit! Lenka Dobrovolná (Kvíz – najděte ve zpěvníku písněové texty faráře Ctirada Nováka. Písně si zazpívejte. Možná si k tomu budete muset pozvat další zpěváky, ale o to větší radost z toho pak budete mít.)

O VARHANÁCH

Bliží se období, kdy opět budeme chodit na bohoslužby do kostela. Je to prostor důstojný, stejně jako varhany, které nás při nich doprovázejí.

Jedná se o nástroj z roku 1876 postavený Josefem Haukem z Uherského Hradiště. Podle dostupných informací je to největší dochovaný nástroj od tohoto stavitele. Josef Hauk obdržel za svou práci 2200 zlatých (roční mzda dělníka v té době činila 100–200 zlatých). Jednalo se tedy o velkou investici, v dnešních cenách přesahující 5 milionů Kč. Je to částka, která nás i dnes zavazuje o nástroj řádně pečovat.

Jistou komplikací je, že varhany byly v průběhu první světové války znehodnoceny zabavením značné části píšťalového fondu. Zabavené píšťaly byly z cínu, který bylo možné využít pro válečné účely. Píšťaly měla nahradit následná přestavba provedená Josefem Melcerem v roce 1926. Ukazuje se ale, že nebyla příliš zdařilá. Cín byl u nových píšťal nahrazen levnějším, pozinkovaným plechem a původní dispozice stavitele Haukeho, v jejíž zvukové koncepci nacházíme dozvuky barokní výstavby, byla nahrazena čistě romantickým výrazem. Byly odebrány rejstříky, které přinášely výraznější zabarvení, ponechané rejstříky pak byly intonačně upraveny způsobem, který vedl spíše k zamlžení výsledného zvuku. V tomto stavu máme varhany dodnes.

V rámci připravované opravy varhan se tedy nabízí uvést nástroj do původního stavu, tak jak jej navrhl a vystavěl Josef Hauke. Je to i názor pana Jana Esterleho, konzultanta péče o varhany při synodní radě, kterého jsme v rámci připravované opravy požádali o odbornou pomoc. Pan Esterle byl v Nosislavi již dvakrát a varhany si velmi důkladně prohlédl. Poté vytvořil Restaurátorský záměr – to je oficiální dokument, který popisuje, jak nejlépe a nejšetrněji v opravách nástroje postupovat. Na jeho základě nyní můžeme celou věc projednávat s památkáři.

Již teď je jasné, že na opravu bude potřeba opravdu dost peněz. Chtěli bychom ale dosáhnout toho, aby byla oprava financována z velké části z veřejných zdrojů. Unikátní postavení nástroje nám dodává optimismus: dvoumanuálové varhany od Josefa Haukeho zřejmě skutečně nikde jinde nemají. Celou akci by také mělo být možné rozložit do etap, aby šlo potřebné prostředky získávat postupně. Již teď jsou v naší církvi sbory, kterým se rozsahem srovnatelné opravy podařilo dokončit. Odměnou za vynaložené úsilí nám bude unikátní nástroj ve výborném stavu, zbavený ne zcela zdařilé přestavby, provedené ve dvacátých letech minulého století. Takový nástroj bude své varhaníky motivovat k dalšímu vzdělávání a přípravě, všem ostatním pak poskytne nezapomenutelný vjem z koncertů a hudebního doprovodu nedělních i svátečních bohoslužeb. Věřím, že i Pán Bůh má rád dobrou hudbu.

Ondřej Židek

O DECHOVÉ KAPELE

Už delší dobu mě zajímá historie dechové kapely, církevní hudby v evangelickém sboru v Nosislavi, kdy vznikla a při jaké příležitosti. Záznamů není mnoho, tu a tam se ale přece jenom něco objeví. V knížce I zůstávali v učení apoštolském je zmínka o dechové hudbě, jež doprovázela dovoz zvonů do věže kostela na podzim roku 1875. Tehdy hrála Žalm 81. Další informaci o trubačích jsem získal od Ivy Květonové, která se při jedné ze svých pasto-

račních návštěv dostala k článku o církevní hudbě z Českobratrského kalendáře. Píše se v něm, jak v roce 1883 odstranil senior Daniel Nešpor spolu se staršovstvem při církevních pohřbech světskou hudbu a že se už po dlouhá desetiletí udržuje pohřební zpěv celého sboru za vedení trubačského souboru. Údajně sestával z těchto nástrojů: křídlovka in E, C trubka, C klarinety, baskřídlovka a heligón. Škoda jen, že autor článku neuvedl jména trubačů, rozšířil by můj, již docela velký, seznam trubačů, kteří se kdy zapojili do doprovodu ke zpěvu v pohřebním průvodu. Zatím jsem nikde nenašel kroniku nebo nějaké zápisky o činnosti trubačů či dechové kapely při evangelickém sboru. Jen jsem zaznamenal od svých předchůdců spoustu jmen jak místních, tak přesporních hudebníků.

Píši o tom proto, že mám starost o budoucnost sborové dechové kapely, aby tato tradice i nadále pokračovala. Byla to také prosba mého tatínka,

abychom tuto tradici předávali dalším generacím. Snažíme se občas hrát při shromážděních v kostele i jiné skladby než pohřební, hraní v kapele tedy nemusí být jenom službou pozůstalým, ale také radostnou, slavnostní. Je to chválení Boha žesťovými nástroji. Dělá mně radost, že ve sboru máme děti a mládežníky, kteří hrají na různé nástroje. Přiznám se ale, že bych byl ještě radši, kdybych tam viděl více žesťů, tedy budoucnost trubačského sboru, jak je nazván v tom již zmíněném kalendáři.

Snad, než odejdu do důchodu, toho hudebního, se podaří předat štafetu mladším, přál bych si to.

Vladimír Lukl

KOMENSKÉHO NAROZENINY

Na konci března oslavil J. A. Komenský své již 430. narozeniny. Něco z toho důležitého, co napsal, uvádíme z knihy Necessarium (Komenský a kol.).

Upřej pohled k Ježíši Kristu. Je to vzor jednaní. Je s námi pořád. A je také tím, kdo nás bude soudit.

Zvykej si hned v mládí dělat všechno pravdivě a vážně, bez přetvařování a zatajování. Budou-li tě lidé vidět tak, jak tě vidí Bůh a tvé svědomí, budeš ze všech stran v bezpečí.

S žádnou věcí, která ti byla svěřena, nečekej na druhé, ale udělej ji sám. Kromě Boha spoléhej jen na sebe. Cokoli můžeš udělat dnes, nedokládej na zítřek. A cokoli uděláš, dělej pořádně, aby to bylo k užítku. Je potřeba mít jeden cíl a toho se držet. Máš-li

jich víc, rozhodni se, který je ten nejdůležitější. A když se dostaneš do zmatků, že nevíš, kam se vrhnout dřív, co teď a co potom..., hledej pomoc u Boha a řekni: Pane, není ve mně síla; nevím, co dělat. Jediné, co mohu, je obrátit se na tebe. Amen

Nejpotřebnější při všech úkolech, které ti byly svěřeny, je: být věrný, to znamená vážný, rychlý, mlčenlivý. Neříkej tedy, že uděláš, ale dělej, ani se nechlub, že jsi udělal; ať za tebe mluví dobře vykonaná věc.

V čase radosti: vesel se, zpívej, chval Boha, směj se. V dobách smutku: trap se, naříkej, plakej a modli se – hledej útočiště u Boha.

JARO A LÉTO VE SBORU

9. dubna

velikonoční vyrábění v Chráněném bydlení, 14–16 hodin

10. dubna

postní polévka po bohoslužbách

6.–8. května

sborový pobyt v Huslenkách; přihlášky Jiří Květon

22. května

výlet s nedělkou

26. června

sborové odpoledne s divadlem

červenec

sjedeme řeku (termín upřesníme)

30. 7. až 6. 8.

tábor pro děti v Pusté Rybné

1.–5. srpna

příměstský tábor v Husově domě

11. září

slavnost konfirmace

velikonoční bohoslužby

10. dubna Květná neděle	9 hodin	Husův dům	rodinné bohoslužby	káže Radmila Včelná
14. dubna Zelený čtvrtek	18 hodin	Husův dům	čtení pašijí podle evangelisty Matouše, večeře Páně	káže Marta Židková
15. dubna Velký pátek	9 hodin	kostel	bohoslužby	káže Radmila Včelná
17. dubna Hod Boží velikonoční	9 hodin	kostel	bohoslužby, večeře Páně, sbírka na Hlavní dar lásky Jeronymovy Jednoty	káže Petr Zajíc
	11 hodin	modlitebna v Příbicích	bohoslužby, večeře Páně	káže Petr Zajíc
18. dubna Velikonoční pondělí	9 hodin	Husův dům	pobožnost	káže Vlastimila Ryšavá

Bůh bude naše cesty a naše plány dennodenně neustále protínat tím, že nám bude posílat do cesty lidi s jejich nároky a prosbami.

Dietrich Bonhoeffer

Požehnané Velikonoce vám přeje

vaše staršovstvo

Velikonoční list Farního sboru ČCE Nosislav, Masarykova 156. Aktuální sborový program – viz nástěnku před kostelem a internet <http://nosislav.evangnet.cz>; <https://www.facebook.com/EvangelickacirkevNosislavi>. Číslo bankovního účtu 2900034096/2010; IČ 48452831; administrátorka Radmila Včelná (mobil 732 819 626, e-mail vcelnar@gmail.com); kurátor Vladimír Lukl (mobil 721 866 861, e-mail vladimir.lukl@post.cz). Dodáváno zdarma na všechny adresy ve sboru. Redakční rada Vladimír Svoboda, Lenka Dobrovolná a Vladimír Lukl. Na první straně je Ecce Agnus Dei od Josefa Jíry, na dalších jsou fotografie konfirmandek, varhan, muzikantů; lezoucí Komenský od Mariky Toman Bumbálkové je ilustrací knihy Necessarium.